MANAGEMENT REVIEW

Menaxhim pa teatër.

OPERACIONI

RRËSHQITJE, PENGESA, RRËZIME: AKSIDENTI I ZAKONSHËM

Pse rrëzimi në të njëjtin nivel është aksidenti më i shpeshtë, ku ndodh në Gjermani, një studim me këpucë kundër rrëshqitjes falas, tri shtresa parandalimi, dhe një kontroll i dyshemesë në fund të turnit.

24,1%

e aksidenteve të raportueshme në punë në Gjermani më 2024 ishin rrëshqitje, pengesa dhe rrëzime: 164.912.

DGUV, 2025

BRENDA

TEMA KRYESORE
Shumë e zakonshme për t'u numëruar
FAQE 03

ÇFARË THOTË KËRKIMI
Këpucë për 226 kuzhina shkollash
FAQE 06

MJETI I NUMRIT
Kontrolli i dyshemesë në fund të turnit
FAQE 08

NR. 100 · OPERACIONI

Në këtë numër

Një rënie nga çatia merr një hetim. Një rrëzim mbi një kabllo ose në një dysheme të lagur merr një leukoplast dhe një shënim. Ky numër i njëqindtë flet për aksidentin që është shumë i zakonshëm për t'u numëruar, dhe për rregullin në dysheme si standard i operacionit, jo si pastrim.

Në Britani rrëshqitjet, pengesat dhe rrëzimet në të njëjtin nivel shkaktojnë 30% të lëndimeve të raportuara, por 46% të atyre të caktuarave, që janë kryesisht thyerje. Në Gjermani ishin 24,1% e aksidenteve të raportueshme më 2024; gjysma në dysheme dhe kalime. Këpucët kundër rrëshqitjes falas i ulën lëndimet nga rrëshqitja në kuzhinat e shkollave nga 3,54 në 1,18 për 10.000 muaj pune. Parandalimi punon në tri shtresa. Një kontroll i dyshemesë në fund të turnit e mbyll numrin.

Stiven Janaqi REDAKTOR · STIVEN CATALYST

03 TEMA KRYESORE
Shumë e zakonshme për t'u numëruar

04 SHIFRAT
Ku rrëzohen njerëzit në Gjermani

05 MODELI
Tri shtresa parandalimi

06 ÇFARË THOTË KËRKIMI
Këpucë për 226 kuzhina shkollash

07 SI MATET
Harto rrëzimet, mos i numëro vetëm

08 MJETI I NUMRIT
Kontrolli i dyshemesë në fund të turnit

09 BURIMET
Burimet dhe metoda

SI LEXOHET KY NUMËR

Shifra
Çdo shifër ka burimin dhe vitin poshtë faqes së vet.

Leximi ynë
Ku flet redaktori dhe jo kërkimi, shkruhet qartë.

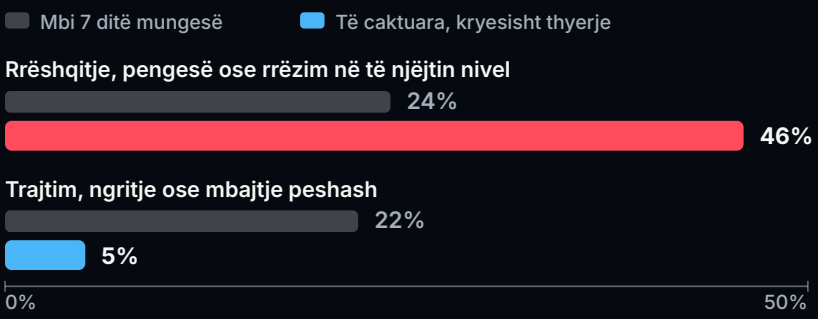
Praktika
Hapat dhe karta janë propozime për t'u provuar, jo rezultate kërkimi.

TEMA KRYESORE

Shumë e zakonshme për t'u numëruar

Statistikat e HSE-së për 2024/25 i vënë rrëshqitjet, pengesat dhe rrëzimet në të njëjtin nivel të parat mes lëndimeve që raportojnë punëdhënësit, në shumicën e sektorëve. Bashkë me lëndimet nga peshat bëjnë rreth gjysmën e raporteve, por vetëm 1% të vdekjeve në punë në pesë vjet. Prandaj duken të vogla.

PJESA E SECILIT LLOJ LËNDIMI TË RAPORTUAR NGA PUNËDHËNËSIT, BRITANIA E MADHE, 2024/25

Lëndimet e caktuara janë një listë e mbyllur në ligjin britanik; rreth 90% e tyre janë thyerje. Gati gjysma e këtyre lëndimeve të caktuara erdhi nga një rrëshqitje, pengesë ose rrëzim në të njëjtin nivel.

LEXIMI YNË

Vdekjet e rralla e bëjnë rrëzimin të duket i vogël. Thyerjet dhe javët e mungesës thonë të kundërtën.

Burimi: Health and Safety Executive, 2025

HSE, raportet RIDDOR për punonjësit, 2024/25, paraprake; raportimi vlerësohet rreth gjysma. Çdo shirit është pjesa e një lloji brenda një kategorie. Renditja e përgjithshme e llojeve, rrëshqitjet 30% dhe peshat 17%, është te Nr. 15; ngritja te Nr. 99.

SHIFRAT

Ku rrëzohen njerëzit në Gjermani

Sigurimi ligjor gjerman i aksidenteve i numëron rrëshqitjet, pengesat dhe rrëzimet në të njëjtin nivel veç rënieve nga lartësia. Më 2024 ishin 164.912 nga 685.543 aksidente pune të raportueshme, ato me të paktën katër ditë mungesë ose me vdekje.

24,1%
e aksidenteve të raportueshme në punë

27,1%
e pensioneve të reja nga aksidentet; te 68% e tyre lëndimi ishte thyerje

RRËSHQITJE, PENGESA DHE RRËZIME SIPAS ASAJ KU U RRËZUA PERSONI, GJERMANI, 2024

Brenda dyshemeve, rreth 13.500 rrëzime ndodhën në sipërfaqe të lagur nga uji, shiu, bora ose akulli, dhe rreth 4.800 mbi vaj ose yndyrë. Shumica e lëndimeve ishin në kyçin e këmbës dhe shputë (38%) ose në gju dhe kërci (21%).

Burimi: Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung (DGUV), Referat Statistik und Datenanalyse, 2025

DGUV, Statistik Arbeitsunfallgeschehen 2024 (2025), tabelat 4 dhe 44: punonjës dhe sipërmarrës, aksidente gjatë punës, të shtrira nga një mostër. Shiritat janë pjesë të 164.912; pjesa tjetër janë objekte të tjera. Rastet me shkallë portative këtu janë rrëshqitje e pengesa, jo rënie nga lartësia.

MODELI

Tri shtresa parandalimi

Në rishikimin e tyre për revistën Ergonomics, Wen-Ruey Chang dhe kolegët e paraqesin parandalimin në tri shtresa, sipas Haslam dhe Stubbs: hiqe rrezikun që në projektim, ule atë që mbetet, dhe ndihmo njerëzit me atë që s'hiqet dot. Rregulli dhe pastrimi janë në shtresën e mesme.

Hiqe në projektim

- dysheme kundër rrëshqitjes
- kalime pa pengesa
- vend i mjaftueshëm ruajtjeje, dritë e mirë

Ule

- pastrim dhe kontroll që zgjat
- shëno atë që s'hiqet dot
- pa nxitim, pa pesha të vështira

Ndihmo njerëzit

- këpucë për dyshemenë
- shikimi, ekuilibri
- lodhja në turne

Rishikimi paralajmëron se rutinat e pastrimit priren të dobësohen me kohën, prandaj duhen ndërtuar që të zgjasin. Përshkruan një zinxhir ushqimi të shpejtë ku pastërtia e dyshemesë varej nga detergjenti që zgjodhi zyra qendrore, nga mënyra si përdorej në vend, dhe nga mbikëqyrja në mes të largimeve të shpeshta të stafit.

LEXIMI YNË

Dyshemeja e lagur është hallka e fundit e një zinxhiri që nis me një rrjedhje, një detergjent ose një punë me nxitim. Rregullo zinxhirin, jo vetëm dyshemenë.

Burimi: Wen-Ruey Chang, Sylvie Leclercq, Thurmon E. Lockhart & Roger Haslam, Ergonomics 59(7), 2016

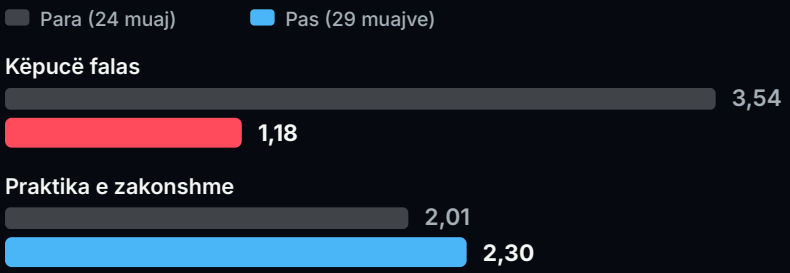
Shtresat dhe pikat nga tabela 2 e Chang et al. (2016), përshtatur nga Haslam dhe Stubbs (2006), të shkurtuara nga redaksia. Autorët shtojnë se provat për elementet e veçanta dhe për rendin e tyre janë të pakta. Lodhja është te Nr. 89.

ÇFARË THOTË KËRKIMI

Këpucë për 226 kuzhina shkollash

Jennifer Bell dhe kolegët në NIOSH ndanë rastësisht 226 rrethe shkollore amerikane, kuzhinat e të cilave i drejtonte një kompani ushqimi. Në një grup, punonjësit mund të merrnin këpucë kundër rrëshqitjes falas nga gushti 2011; në tjetrin vazhduan t'i blinin vetë. Morën pjesë 16.949 punonjës gjatë 53 muajve.

KËRKESA DËMSHPËRBLIMI NGA RRËSHQITJA PËR 10.000 MUAJ PUNE

Shanset e një lëndimi nga rrëshqitja ranë me 67% në grupin me këpucë, ndërsa në tjetrin u rritën, dhe ndryshimi qëndroi pas korrigjimit për moshën. Më herët, në tre spitale amerikane, një program me njëmbëdhjetë masa, nga dyshemetë e thata te ndriçimi, shkoi bashkë me një rënie mbi 50% të kërkesave, siç e raportojnë Chang dhe kolegët.

LEXIMI YNË

Këpucët funksionuan aty ku pagoi punëdhënësi dhe pothuajse të gjithë u regjistruan. Një rregull që njerëzit e paguajnë vetë është rregull më i dobët.

Burimet: Jennifer L. Bell, James W. Collins & Sharon Chiou, Scandinavian Journal of Work, Environment & Health 45(2), 2019; Wen-Ruey Chang, Sylvie Leclercq, Thurmon E. Lockhart & Roger Haslam, Ergonomics 59(7), 2016

Bell et al. (2019), me grupe të rastësishme; rezultati: kërkesat për dëmshpërblim nga rrëshqitjet në dysheme të lagura ose me yndyrë brenda. Morën pjesë 94% e punonjësve; nuk dihet nëse të lënduarit i mbanin këpucët. Studimi në spitale (2008) nuk u lexua; rezultati siç e japin Chang et al. (2016).

SI MATET

Harto rrëzimet, mos i numëro vetëm

Numri i rrëzimeve të tregon që ka një problem. Vendi ku ndodhin të tregon çfarë të rregullosh. HSE udhëzon te një mjet hartimi për të gjetur pikat e nxehta të rrëshqitjeve dhe pengesave; DGUV i rendit sipas vendit dhe sipas asaj ku u rrëzua personi.

01	**Ku**	një kryq në planin e dyshemesë: derë, rampë, kuzhinë, shkallë, parking
02	**Nën këmbë**	ujë, yndyrë, akull, një objekt, një kabllo, një buzë, një qilim i grisur
03	**Duke bërë çfarë**	duke mbajtur peshë, me nxitim, duke parë gjetiu, gjatë pastrimit
04	**Kur**	ora, turni, moti; tremujorët e dimrit dallohen në të dhënat gjermane
05	**Edhe ngjarjet që gati ndodhën**	një rrëshqitje pa rrëzim shkon në të njëjtin plan

LEXIMI YNË

Tre kryqe te e njëjta derë janë një problem me adresë. Aty shkon veprimi i radhës.

Burimet: Health and Safety Executive, 2012; Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung (DGUV), Referat Statistik und Datenanalyse, 2025

Fushat janë përzgjedhje e redaksisë, të ndërtuara mbi këshillën e HSE-së për hartimin te INDG225 dhe mbi kategoritë e DGUV-së; kulmi i dimrit është gjetja e DGUV-së për rrëzimet gjatë rrugës për në punë, 2021–2024. Ngjarjet që gati ndodhën janë te Nr. 63, kryqi i sigurisë dhe normat te Nr. 87.

MJETI I NUMRIT

Kontrolli i dyshemesë në fund të turnit

Një kontroll për çdo zonë në fund të çdo turni, nga personi që e ka atë zonë, dhe çfarë gjendet dorëzohet me emër. Mjeti 5S Audit e vlerëson të njëjtën zonë me kalimin e kohës dhe i kthen gjetjet në veprime me përgjegjës.

01	**Zona, ora, përgjegjësi**	një zonë për kartë; kush e kontrollon
02	**Dyshemetë të pastra dhe të thata**	derdhje, rrjedhje, ku pastrimi e la dyshemenë të lagur, detergjenti i duhur
03	**Kalimet të lira**	kuti, paleta, kabllo, karroca të lëna në rrugë
04	**Sipërfaqet dhe drita**	dysheme ose qilima të dëmtuar, shkallë e buzë të dukshme, llamba që punojnë
05	**Hyrjet dhe moti**	qilimat në vend, plani për shi ose akull për turnin tjetër
06	**Gjetjet e hapura**	çfarë, ku, kush e rregullon, deri kur; dorëzuar me emër

Burimet: Health and Safety Executive, 2012; Wen-Ruey Chang, Sylvie Leclercq, Thurmon E. Lockhart & Roger Haslam, Ergonomics 59(7), 2016

Karta është propozim i redaksisë, i ndërtuar mbi hapat praktikë të HSE-së te INDG225 dhe shtresat te Chang et al. (2016). Eseja e lidhur më poshtë jep kontrollin e vetë autorit për një zonë në fund të turnit.

Më shumë te eseja — 6S pa poster: rregulli që shihet

Hape mjetin: Auditi 5S — stivencatalyst.com/sq/tools/five-s-audit/

BURIMET DHE METODA

Çdo shifër ka një burim.

Shifrat e këtij numri vijnë nga burimet më poshtë. Viti tregon sa e re është secila.

Kind of accident statistics in Great Britain, 2025
Health and Safety Executive, 2025
https://www.hse.gov.uk/statistics/assets/docs/kinds-of-accident.pdf

Statistik Arbeitsunfallgeschehen 2024
Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung (DGUV), Referat Statistik und Datenanalyse, 2025
https://publikationen.dguv.de/statistiken/arbeitsunfallgeschehen/5157/arbeitsunfallgeschehen-2024

State of science: occupational slips, trips and falls on the same level
Wen-Ruey Chang, Sylvie Leclercq, Thurmon E. Lockhart & Roger Haslam, Ergonomics 59(7), 2016
https://doi.org/10.1080/00140139.2016.1157214

Effectiveness of a no-cost-to-workers, slip-resistant footwear program for reducing slipping-related injuries in food service workers: a cluster randomized trial
Jennifer L. Bell, James W. Collins & Sharon Chiou, Scandinavian Journal of Work, Environment & Health 45(2), 2019
https://doi.org/10.5271/sjweh.3790

Preventing slips and trips at work: a brief guide (INDG225, rev2)
Health and Safety Executive, 2012
https://www.hse.gov.uk/pubns/indg225.pdf

METODA EDITORIALE

Çdo shifër u kontrollua për vitin, botuesin dhe çfarë mat, te teksti i plotë kur u hap. Burimi i lexuar vetëm te një përmbledhje, një abstrakt ose copa shënohet me “përmes”. Shifra që nuk u konfirmua te ajo që u lexua shënohet si e tillë në faqen e vet, ose lihet jashtë. Interpretimi i redaktorit shënohet “Leximi ynë”.

MANAGEMENT REVIEW

Menaxhim pa teatër.

Çdo numër, një pyetje e menaxhimit, e kontrolluar me kërkimet më të mira.

TË GJITHË NUMRAT

stivencatalyst.com/sq/magazine/management-review.html

Management Review · Nr. 100 · Nëntor 2026 · Stiven Catalyst
Redaktuar nga Stiven Janaqi, që përgjigjet për të; "redaksia" në këtë botim është ai. Tekstet, përkthimet, faqosja dhe kontrolli i shifrave te burimet e tyre bëhen në seanca pune me Claude, një model AI i Anthropic.
stivencatalyst.com/sq/how-this-is-made.html